

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Placówek Edukacyjnych w Dobrodzieniu

Wersja skrócona dla uczniów szkoły podstawowej

Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii

Działając na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich Dyrektor Zespołu Placówek Edukacyjnych w Dobrodzieniu (zwanego dalej „ośrodkiem”) z dniem 15 lutego 2024r. wprowadza dostosowania „Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Placówek Edukacyjnych w Dobrodzieniu” (zwane dalej „standardami”), których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim wychowankom, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:
 - a) zwrócenie uwagi personelu ośrodka, rodziców i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich wychowanków przed krzywdzeniem;
 - b) określenie zakresu obowiązków przedstawicieli ośrodka w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony wychowanków przed krzywdzeniem;
 - c) wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
 - d) wprowadzenie wzmożonej działalności wychowawczo - profilaktycznej w zakresie zapewnienia ochrony wychowanków przed przemocą.
2. Personel ośrodka w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka, monitoruje sytuację i dobrostan dziecka oraz stosuje zasady określone w standardach.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez personel wobec dziecka jakiejkolwiek formy przemocy.
4. Ze standardami zapoznawany jest cały personel placówki, a także wychowankowie i ich rodzice, zgodnie z procedurami określonymi w treści standardów.
5. Dyrektor ośrodka wyznacza wychowawcę - Krzysztofa Opiełę jako koordynatora do spraw standardów jako osobę odpowiedzialną za monitorowanie realizacji standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów standardów i prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń - „Rejestr zdarzeń zagrażających dobru małoletniego”.
6. Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu Dyrektor czyni odpowiedzialnym administratora sieci, pracownika niepedagogicznego - Katarzynę Mądryk.

Rozdział 2

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Standardem jest przyjmowanie pracowników zgodnie z zasadami bezpiecznego zatrudniania.
2. Dyrektor ośrodka dba, aby wszystkie osoby w niej zatrudnione oraz wolontariusze i praktykanci, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiły dla nich zagrożenia.
3. W każdym przypadku placówka musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią przyjętą, tj, imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
4. Dyrektor przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym¹.
5. Pracodawca domaga się od osoby zatrudnianej lub od innej osoby (wolontariusza, praktykanta i in.) zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego².
6. Kandydat/kandydatka składa oświadczenie zgodnie ze wzorem z **załącznika nr 1** do standardów.

¹Aby sprawdzić osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym potrzebne są następujące dane kandydata/-tki: imię i nazwisko; data urodzenia; PESEL; nazwisko rodowe; imię ojca; imię matki.

²Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności - Wymóg niekaralności obowiązuje m.in. nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych. Z kolei ustawa o pracownikach samorządowych nie nakłada obowiązku przedstawienia informacji z KRK przed nawiązaniem stosunku pracy.

7. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada pracodawcy oświadczenie o niekaralności z państwa, którego jest obywatelem.
8. Osoba przyjmowana jest świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia w sprawie swojej niekaralności.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni, w tym zachowania niedozwolone.

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a personelem ośrodka jest działanie dla dobra wychowanka, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.
2. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych ośrodka oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, praktykantów i wolontariuszy.
4. Podstawowe standardy określające zasady, o których mowa w ust. 3 obejmują w szczególności:
 - 1) Utrzymywanie profesjonalnej relacji z wychowankami i reagowanie względem nich w sposób niezagrażający, adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych wychowanków.
 - 2) Zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z wychowankami, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, nie wymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy.
 - 3) Nie zostawianie wychowankom nieograniczonej wolności, wyznaczanie jasnych granic w postępowaniu i oczekiwań, egzekwując konsekwencje za ich nieprzestrzeganie, ucząc tym samym, że odpowiedzialność jest po stronie wychowanka, a konsekwencje wynikają z jego działania.
 - 4) Reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych wychowanka, w tym dostosowanie poziomu komunikacji do wychowanka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnego.
 - 5) Uwzględnianie potrzeb wychowanka oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych wychowanków, w tym dostosowanie metod i form pracy dla wychowanka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wychowanka niepełnosprawnego i wychowanka zdolnego.

- 6) Równe traktowanie wychowanków bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
 - 7) Fizyczny kontakt z wychowankiem możliwy tylko jako odpowiedź na realne potrzeby wychowanka w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. Na kontakt fizyczny (np. przytulenie) wychowanek zawsze musi wyrazić zgodę.
 - 8) Ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec wychowanka, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane.
 - 9) Udział personelu w doskonaleniu zawodowym w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich, komunikacji interpersonalnej, diagnozy czynników ryzyka, świadczących o możliwości stosowania przemocy wobec małoletniego.
 - 10) Panowanie pracownika nad własnymi emocjami.
 - 11) Kontakt z wychowankami odbywa się wyłącznie w godzinach pracy ośrodka i dotyczy celów edukacyjnych lub wychowawczych, a jeśli istnieje potrzeba spotkania z wychowankami poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję i uzyskać zgodę rodziców małoletniego wychowanka.
 - 12) Jeśli wychowanek i jego rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych wychowanków.
5. W relacji personelu z małoletnimi wychowankami niedopuszczalne jest w szczególności:
- a) stosowanie wobec wychowanka przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
 - b) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie wychowanków;
 - c) podnoszenie głosu, krzyczenie na wychowanków, wywoływanie u nich lęku;
 - d) ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych wychowanków;
 - e) zachowywanie się w obecności wychowanków w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
 - f) nawiązywanie z wychowankiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów oraz udostępnianie wychowankom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;

- g) faworyzowanie wychowanków;
- h) utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;
- i) proponowanie wychowankom alkoholu, wyrobów tytoniowych i nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z wychowankami lub w ich obecności;
- j) zapraszanie wychowanków do swojego miejsca zamieszkania.

Rozdział 4

Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi i między wychowankami pełnoletnimi i niepełnoletnimi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery życia szkolnego i ośrodkowego, które promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Wychowankowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje z wychowankami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. **Niedozwolone jest** w szczególności:
 - a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek wychowanka, w jakiegokolwiek formie;
 - b) używanie wulgarnego, obraźliwego języka;
 - c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych wychowanków;
 - d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;
 - e) stosowanie zastraszania i gróźb;
 - f) utrwalanie wizerunku innych wychowanków poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydić;
 - g) udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

Rozdział 5

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. W ośrodku powołano administratora sieci (zgodnie z rozdziałem 1 ust. 6), który odpowiedzialny jest za instalowanie i aktualizowanie programów antywirusowych i zapór sieciowych.
2. Placówka ściśle współpracuje z ekspertem ds. bezpieczeństwa cyfrowego przy organie prowadzącym ośrodek.
3. Infrastruktura sieciowa ośrodka zapewnia dostęp do Internetu personelowi i wychowankom, zarówno w czasie zajęć pod nadzorem pracownika ośrodka, jak i poza nimi, na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się w szkolnej pracowni komputerowej, w uczelniach grupowych lub na innym, dostępnym sprzęcie.
4. Podczas korzystania ze sprzętu z dostępem do Internetu pod nadzorem pracownika ośrodka, wychowankowie otrzymują informację o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu i o fakcie czuwania nad bezpiecznym korzystaniem przez nich z sieci podczas zajęć.
5. W ośrodku prowadzone są cykliczne działania profilaktyczne z zakresu zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, a na jej terenie (biblioteka szkolna, sala informatyczna) dostępne są materiały edukacyjne z tego zakresu.
6. Na terenie ośrodka dostępna jest sieć wifi, zabezpieczona hasłem dostępu.
7. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści administrator sieci stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia, a swoje ustalenia przekazuje Dyrektorowi, który organizuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem. Jeśli ten uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze ochrony (Rozdział 9).

Rozdział 6

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie

- I. Niebezpieczne treści (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne)**
 1. Treści nielegalne lub niezgodne z regulaminem danej strony zgłaszane są administratorom strony.

2. W przypadku zgłoszenia o dostępie do treści nieodpowiednich, administrator sieci ustala okoliczności zdarzenia, podejmując próbę ustalenia sprawcy i świadków incydentu, a także zabezpiecza dowody, konfiguruje zabezpieczenia sieci szkolnej, by na nowo zablokować dostęp do niewłaściwych treści.
3. Jeśli treści niebezpieczne dotyczą osób niezwiązanych z placówką, Dyrektor zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (sądowi rodzinnemu lub Policji), przekazując zabezpieczone materiały.
4. Jeśli uczestnikami zdarzenia są wychowankowie ośrodka, ze sprawcą i ofiarą przeprowadzona jest rozmowa (oddzielnie) przez psychologa lub pedagoga na temat emocji, jakie może budzić materiał, do jakich zachowań zachęca, omówione zostają także konsekwencje zdarzenia wynikających z nieprzestrzegania statutu Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii.
5. Powiadomieni zostają rodzice wychowanków, których informuje się o poczynionych ustaleniach i dalszych działaniach ośrodka (zastosowane kary statutowe/ środki oddziaływania wychowawczego, powiadomienie organów ścigania, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne).
6. Współpraca z sądami i policją musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych ,treści faszystowskich, nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych.

II. Ochrona wizerunku

1. Przy przyjęciu wychowanka do ośrodka pozyskiwane są pisemne zgody rodziców i wychowanków na publikację wizerunku wychowanków na potrzeby dokumentacji fotograficznej działań podejmowanych przez placówkę. W miarę możliwości fotografowane są grupy wychowanków, a nie pojedyncze osoby.
2. Zdjęcia i nagrania nie są podpisywane informacjami identyfikującymi wychowanka z imienia i nazwiska.
3. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania wychowanków są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję u administratora sieci, przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji.
4. Niedopuszczalne jest przechowywanie zdjęć i nagrań z wizerunkiem wychowanków na nośnikach nieszyfrowanych lub mobilnych (telefonach komórkowych i pendrive).

III. Naruszenie prywatności

1. Informacja o zagrożeniu naruszeniem prywatności w ośrodku powinna zostać niezwłocznie przekazana administratorowi systemów informatycznych i Dyrektorowi ośrodka.
2. W przypadku poważniejszych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osoby spoza ośrodka, należy nawiązać współpracę z policją.

IV. Cyberprzemoc

1. Wychowanek, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy (wyśmiewania, poniżania uczestników społeczności szkolnej przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.) powinien zgłosić sytuację do wychowawcy klasy lub pedagoga/psychologa. Zgłoszenia może dokonać także świadek cyberprzemocy.
2. Przedstawiciel personelu, do którego dotarła informacja próbuje ustalić okoliczności zdarzenia, zbiera dowody i tym samym zgłasza ten fakt Dyrektorowi.
3. Zebrane materiały przekazywane są osobie wskazanej w rozdziale 1 ust. 5, która monitoruje przebieg interwencji.
4. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice, którzy wspólnie z administratorem sieci i koordynatorem ds. standardów ustalają, czy sytuacja wymaga powiadomienia organów ścigania i czy odpowiedzialnym za to będzie rodzic czy placówka.
5. Pedagog/psycholog udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej ofierze, wyjaśniając również rolę ośrodka w przeciwdziałaniu zjawisku cyberprzemocy i kolejne etapy postępowania ośrodka.
6. Jeśli sprawcą jest wychowanek ośrodka, pedagog lub psycholog powinien przeprowadzić z nim rozmowę, w wyniku której ustali, czy istnieją przesłanki do zgłoszenia sprawy do sądu rodzinnego lub Policji.

V. Fake news

1. Włączenie zagadnienia dezinformacji do tematów działalności profilaktycznej, w tym w ramach realizacji zajęć z informatyki, celem wspierania umiejętności medialnych.
2. Prowadzenie kontroli mediów społecznościowych pod względem działań mających na celu ograniczenie rozpowszechniania fake newsów oraz sprawdzanie publikowanych w sieci treści.
3. Reagowanie na potencjalne zagrożenie - prostowanie informacji, zgłaszanie administratorowi strony, jeśli treści są nielegalne lub niezgodne z regulaminem strony.

Rozdział 7

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
 - a) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje taka konieczność;
 - b) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy;
 - c) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
 - d) objęcie wychowanka pomocą psychologiczno – pedagogiczną na terenie ośrodka i pomocą specjalistyczną poza placówką jeśli zaistnieje taka konieczność.
2. W ustalaniu planu wsparcia uczestniczy wychowanek, jego rodzice, wychowawca i zespół pomocy psychologiczno - pedagogicznej.
3. Działania koordynuje i monitoruje psycholog, który ściśle współpracuje z osobą odpowiedzialną za koordynację standardów.
4. Plan wsparcia uwzględnia:
 - a) działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie wychowankom bezpieczeństwa, w tym podejrzenie popełnienia przestępstwa zgłoszone do organów ścigania;
 - b) formy wsparcia oferowane przez ośrodek;
 - c) zaproponowane formy specjalistycznej pomocy poza placówką, jeśli istnieje taka potrzeba.
5. Planem wsparcia należy objąć także rodzeństwo pokrzywdzonego wychowanka, jeśli przebywa w tym ośrodku.
6. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja wychowanka i zapewnienie mu wielospecjalistycznej pomocy.
7. Plan wsparcia małoletniego obowiązuje również gdy pozyskana zostanie również informacja o krzywdzeniu z poza ośrodka.
8. W przypadku uruchomienia procedury „Niebieskie Karty”, plan wsparcia realizowany jest przez zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
9. Do działań wdrożony powinien zostać rodzic „niekrzywdzący”, który współpracuje z ośrodkiem w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia dziecku pomocy poza ośrodkiem. W przypadku krzywdzenia przez obojga rodziców, interwencja polega również na zawiadomieniu sądu i Policji.

10. Plan wsparcia małoletniego obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną.
11. Plan wsparcia małoletniego nie kończy się wraz z końcem procedury prawnej.

Rozdział 8

Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu standardów

1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem standardów są udostępniane personelowi, małoletnim i ich rodzicom podczas przyjmowania wychowanka a następnie na żądanie w dowolnym momencie. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej ośrodka.
2. Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Placówek Edukacyjnych w Dobrodzieniu – wersja skrócona stanowiąca **załącznik nr 8** do standardów, dostępna jest na tablicy ogłoszeń w pokoju nauczycielskim, w gabinecie pedagoga i psychologa oraz w uczelniach grupowych w internacie, w klasach i na gazetce na korytarzu szkolnym.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się ze standardami po zawarciu umowy o pracę.
4. Rodzice/opiekunowie wychowanków zapoznawani są ze standardami podczas przyjęcia wychowanka do Placówki.
5. Wychowankowie zapoznawani są ze standardami podczas jednych z zajęć z wychowawcą realizowanych **w miesiącu wrześniu każdego roku i według potrzeb.**
6. Pracownicy na bieżąco monitorują okresowo i weryfikują zgodność standardów z obowiązującymi przepisami, a zmiany w standardach wprowadzane są aneksami, po uzyskaniu akceptacji Dyrektora ośrodka i po konsultacjach z Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców oraz Samorządem Wychowanków.
7. Monitorowanie realizacji standardów odbywa się za pomocą ankiety skierowanej do rodziców/ opiekunów wychowanków.
8. Wprowadzone zmiany w standardach zatwierdza i przedstawia pracownikom, rodzicami wychowankom, Dyrektor ośrodka.

Rozdział 9

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia zarządzenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez zamieszczenie standardów na stronie internetowej ośrodka, wywieszenie na tablicy ogłoszeń w pokoju nauczycielskim w gabinecie pedagoga, psychologa oraz w uczelniach grupowych w internacie i korytarzu szkolnym.

PAMIĘTAJ !!!

KAŻDY ma prawo do poszanowania swojej godności
JEŚLI sam/a doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia
innego dziecka to NATYCHMIAST
powiedz o tym komuś dorosłemu:
dyrektorowi przedszkola
wychowawcy
nauczycielowi
innemu dorosłemu, który jest dostępny na terenie szkoły !!!

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: 116 111

Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli: 800 080 222

Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji: 22 594 91 00

Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna: 22 425 98 48